

מחברת בבא קמא - ו

מסכת בבא קמא פרק ו

(נה, ב) משנה: הכונס צאן לדיר, ונעל בפניה כראוי, ויצאה והזיקה - פטור; לא נעל בפניה כראוי, ויצאה והזיקה - חייב; נפרצה בלילה, או שפרצוה לסטים, ויצאה והזיקה - פטור; הוציאוה לסטים - לסטים חייבין; הניחה בחמה, או שמסרה לחרש שוטה וקטן, ויצאה והזיקה - חייב; מסרה לרועה - נכנס הרועה תחתיו; נפלה לגינה ונהנית - משלמת מה שנהנית; ירדה כדרכה והזיקה - משלמת מה שהזיקה; כיצד משלמת מה שהזיקה? <שמין בית סאה באותה שדה, כמה היתה יפה וכמה היא יפה. ר' שמעון אומר: אכלה פירות גמורים, משלמת פירות גמורים - אם סאה, סאה; אם סאתים, סאתים

גמרא: תנו רבנן: & איזהו כראוי ואיזהו שלא כראוי? <דלת שיכולה לעמוד ברוח מצויה - זהו כראוי; שאינה יכולה לעמוד ברוח מצויה - זהו שלא כראוי

אמר ר' מני בר פטיש: & מאן תנא מועד דסגי ליה בשמירה פחותה? <ר' יהודה היא, דתנן: קשרו בעליו במוסירה, ונעל לפניו כראוי, ויצא והזיק - אחד תם ואחד מועד, חייב, דברי ר' מאיר. ר' יהודה אומר: תם חייב - מועד פטור, שנאמר: (שמות כא) "ולא ישמרנו בעליו", ושמור הוא זה! ר' אליעזר אומר: אין לו שמירה אלא סכין! <אפילו תימא ר' מאיר! - שאני שן ורגל, דהתורה מיעטה בשמירתן, דאמר ר' אלעזר, ואמרי לה: במתניתא תנא: ארבעה דברים, התורה מיעטה בשמירתן, ואלו הן: בור ואש שן ורגל - בור, דכתיב: (שמות כא) "כי יפתח איש בור או כי יכרה איש בור ולא יכסנו" - הא כסהו, פטור; אש, דכתיב: (שמות כב) "שלם ישלם המבעיר את הבערה" - עד דעביד כעין מבעיר; שן, דכתיב: (שמות כב) "ובער בשדה אחר" - עד דעביד כעין "ובער"; רגל, דכתיב: "ושלח" - עד דעביד כעין "ושלח", ותניא: "ושלח" - זה הרגל - וכן הוא אומר: (ישעיהו לב) "משלחי רגל השור והחמור"; "ובער" - זה השן - וכן הוא אומר: (מלכים א יד) "כאשר יבער הגלל עד תומו" - טעמא דעביד כעין "ושלח ... ובער" - הא לא עביד, לא!

אמר רבה: מתניתין נמי דיקא, דקתני: "צאן" - מכדי בשור קא עסקינן ואתי, ניתני "שור"!! - מאי שנא דקתני "צאן"? - לאו משום דהתורה מיעטה בשמירתן!! - לאו משום דכאן קרן לא כתיבא בה - שן

מחברת בבא קמא - ו

ורגל הוא דכתיב ביה - וקמשמע לך דשן ורגל דמועדין הוא?! - שמע מינה!

תניא : אמר ר' יהושע : ארבעה דברים, העושה אותן פטור מדיני אדם, וחייב בדיני שמים. ואלו הן : הפורץ גדר בפני בהמת חבירו, והכופף קמתו של חבירו בפני הדליקה, והשוכר עדי שקר להעיד, והיודע עדות לחבירו ואינו מעיד לו

אמר מר : הפורץ גדר בפני בהמת חבירו - היכי דמי? אילימא בכותל בריא - בדיני אדם נמי נחייב! - אלא (נו, א) בכותל רעוע!

אמר מר : הכופף קמתו של חבירו בפני הדליקה - היכי דמי? אילימא דמטיא ליה ברוח מצויה - בדיני אדם נמי נחייב! - אלא דמטיא ברוח שאינה מצויה! ורב אשי אמר : טמון אתמר, משום דשויה טמון באש

אמר מר : השוכר עדי שקר - היכי דמי? אילימא לנפשיה - ממונא בעי שלומי, ובדיני אדם נמי נחייב! - אלא לחבריה!

והיודע עדות לחבירו ואינו מעיד לו - במאי עסקינן? אילימא בבי תרי - פשיטא! דאורייתא הוא - (ויקרא ה) "אם לא יגיד ונשא עונו" - אלא בחד!

סימן : העושה בסם ושליח חבירו נשבר

{ותו ליכא?!

והאיכא העושה מלאכה במי חטאת, ובפרת חטאת - פטור מדיני אדם וחייב בדיני שמים!

והאיכא הנותן סם המות בפני בהמת חבירו, פטור מדיני אדם וחייב בדיני שמים!

והאיכא השולח את הבערה ביד חרש שוטה וקטן, פטור מדיני אדם וחייב בדיני שמים!

והאיכא המבעית את חבירו, פטור מדיני אדם וחייב בדיני שמים!

והאיכא נשברה כדו ברשות הרבים ולא סלקה; נפלה גמלו ולא העמידה - ר' מאיר מחייב בהזיקן, וחכמים אומרים : פטור בדיני אדם

מחברת בבא קמא - ו

וחייב בדיני שמים!

<אין! מיהא איכא טובא, והני אצטריכא ליה - מהו דתימא? בדיני שמים נמי לא ליחייב - קמשמע לן!

הפורץ גדר בפני בהמת חברו - מהו דתימא? <כיון דלמסתריה קאי, מה עביד?! בדיני שמים נמי לא ליחייב - קמשמע לן!

הכופף קמתו של חברו נמי - מהו דתימא? <לימא: "מי הוה ידענא דאתיא רוח שאינה מצויה?!" ובדיני שמים נמי לא ליחייב - קמשמע לן! ולרב אשי, דאמר נמי טמון איתמר, מהו דתימא?! <אנא, כסויי כסיתיה ניהלך! ובדיני שמים נמי לא ליחייב - קמשמע לן!

והשוכר עדי שקר נמי - מהו דתימא? <לימא: דברי הרב ודברי התלמיד, דברי מי שומעין?! ובדיני שמים נמי לא ליחייב - קמשמע לן! והיודע עדות לחבירו, ואינו מעיד לו, נמי - מהו דתימא? <מי יימר דכי הוה אתינא! מסהדינא ליה, הוה מודה?! - דלמא הוה משתבע לשקרא, ובדיני שמים נמי לא ליחייב - קמשמע לן!

נפרצה בלילה - פטור -- אמר רבה: והוא שחתרה - אבל לא חתרה, מאי? חייב! #;היכי דמי? אאילימא בכותל בריא - כי לא חתרה, אמאי חייב?! מאי הוה ליה למעבד?! אלא בכותל רעוע - כי חתרה, אמאי פטור?! תחלתו בפשיעה וסופו באונס הוא! הניחא למאן דאמר תחילתו בפשיעה וסופו באונס פטור, אלא למאן דאמר תחילתו בפשיעה וסופו באונס חייב, מאי איכא למימר?! <אלא מתניתין בכותל בריא, ואפילו לא חתרה! וכי איתמר דרבה, אסיפא איתמר

הניחה בחמה, או שמסרה לחרש שוטה וקטן, ויצתה והזיקה - חייב -- אמר רבה: ואפילו חתרה! - לא מבעיא היכא דלא חתרה, דכולה בפשיעה הוא. אלא אפילו חתרה נמי - מהו דתימא? הויה לה תחילתו בפשיעה וסופו באונס - קמשמע לן דכולה פשיעה היא! מאי טעמא? דאמר ליה: מידע ידעת, דכיון דשבקתה בחמה, כל טצדקא דאית לה למיעבד, עבדא ונפקא

מחברת בבא קמא - ו

הוציאוה לסטים - לסטים חייבין -- (נו, ב) {פשיטא! כיון דאפקוה, קיימא לה ברשותיהו לכל מילי! <לא! צריכא דקמו לה באפה, כי הא דאמר רבה אמר רב מתנה אמר רב: המעמיד בהמת חברו על קמת חברו, חייב! {מעמיד - פשיטא! <לא! צריכא דקם לה באפה! <<אמר ליה אביי לרב יוסף: הכישה אמרת לך! - ולסטים נמי, דהכישוה!

מסרה לרועה - נכנס הרועה תחתיו -- אמרי: תחתיו דמאן? אילימא תחתיו דבעל בהמה - תנינא חדא זמנא: מסרו לשומר חנם ולשואל, לנושא שכר ולשוכר, כולן נכנסו תחת הבעלים! <אלא תחתיו דשומר, ושומר קמא אפטר ליה לגמרי! אילימא: תיהוי תיובתא דרבא, דאמר רבא: שומר שמסר לשומר, חייב! <אמר לך רבא: מאי "מסרו לרועה"? לברזיליה! דאורחיה דרועה למימסר לברזיליה

איכא דאמרי: מדקתני "מסרה לרועה", ולא קתני "מסרה לאחר", שמע מינה: מאי "מסרה לרועה"? מסר רועה לברזיליה! דאורחיה דרועה למימסר לברזיליה - אבל לאחר, לא! אילימא: מסייע ליה לרבא, דאמר רבא: שומר שמסר לשומר, חייב! <אמרי: לא! דלמא אורחא דמילתא קתני, והוא הדין לאחר

איתמר: שומר אבידה - רבה אמר: כשומר חנם דמי. רב יוסף אמר: כשומר שכר דמי. רבה אמר: כשומר חנם דמי - מאי הנאה קא מטי ליה?! <רב יוסף אמר: כשומר שכר דמי - בההיא הנאה דלא בעיא למיתבי ליה ריפתא לעניא, הוי כשומר שכר <<איכא דמפרשי הכי: רב יוסף אמר: כשומר שכר דמי - כיון דרחמנא שעבדיה בעל כורחיה, הלכך כשומר שכר דמי

סימן: החזירה לעולם השב חייא אמרת נשבר שכר

{איתיביה רב יוסף לרבה: (נז, א) החזירה למקום שיראנה, אינו חייב לטפל בה. נגנבה או אבדה, חייב באחריותה ~מאי "נגנבה או אבדה"? - לאו נגנבה מביתו, ואבדה מביתו?! <לא! ממקום שהחזירה! {והא קתני: אינו חייב ליטפל בה <אמר ליה: הכא במאי עסקינן? כגון

מחברת בבא קמא - ו

שהחזירה בצהרים! ותרתני קתני, והכי קתני: החזירה שחרית למקום שיראנה, ושכיח דעייל ונפיק וחזי לה - אינו חייב ליטפל בה; החזירה בצהרים, למקום שיראנה, דלא שכיח דעייל ונפיק דלא חזי לה, ונגנבה או אבדה - חייב באחריותה

{ איתיביה: לעולם הוא חייב עד שיחזירנה לרשותו ~מאי "לעולם"? - לאו אפילו מביתו - שמע מינה: כשומר שכר דמי?! <אמר ליה: מודינא לך בבעלי חיים, דכיון דנקטי להו ניגרא ברייתא, בעי נטירותא יתירתא

{ איתיביה רבה לרב יוסף: (דברים כב) "השב" - אין לי אלא בביתו - לגינתו ולחורבתו מנין? תלמוד לומר: "תשיבם" - מכל מקום ~מאי "לגינתו ולחורבתו"? ^אילימא לגינתו המשתמרת ולחורבתו המשתמרת - היינו ביתו! אלא פשיטא: לגינתו שאינה משתמרת, ולחורבתו שאינה משתמרת! - שמע מינה: כשומר חנם דמי! <אמר ליה: לעולם לגינתו המשתמרת ולחורבתו המשתמרת! ודקא קשיא לך: היינו ביתו - הא קא משמע לן דלא בעינן דעת בעלים, כדרבי אלעזר, דאמר ר' אלעזר: הכל צריכין דעת בעלים, חוץ מהשבת אבידה, שהרי ריבתה בו תורה השבות הרבה

{ אמר ליה אביי לרב יוסף: ואת לא תסברא דשומר אבידה כשומר חנם דמי?! והא אמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן: הטוען טענת גנב באבידה, משלם תשלומי כפל ~ואי סלקא דעתך שומר שכר הוי, אמאי משלם תשלומי כפל?! - קרנא בעי שלומי! <אמר ליה: הכא במאי עסקינן? כגון שטוען טענת לסטים מזויין! { אמר ליה: ליסטים מזויין, גזלן הוא! <אמר ליה: שאני אומר: לסטים מזויין, כיון דמיטמר מאינשי, גנב הוא!

{ איתיביה: (נז,ב) לא אם אמרת בשומר חנם, שכן משלם תשלומי כפל - תאמר בשומר שכר, שאינו משלם תשלומי כפל! ~ואי סלקא דעתך לסטים מזויין גנב הוא, נמצא בשומר שכר משלם תשלומי כפל, בטוען טענת לסטים מזויין! <אמר ליה: הכי קאמר: לא אם אמרת בשומר חנם, שכן משלם תשלומי כפל בכל טענותין - תאמר בשומר שכר, שאינו משלם תשלומי כפל אלא בטוען טענת לסטים מזויין!

{ איתיביה: (שמות כב) "ונשבר או מת" - אין לי אלא שבורה ומתה - גניבה ואבידה מנין? - אמרת: קל וחומר: ומה שומר שכר, שפטר בו שבורה ומתה, חייב בגניבה ואבידה - שואל, שחייב בשבורה ומתה,

מחברת בבא קמא - ו

אינו דין שחייב בגניבה ואבידה! וזהו קל וחומר שאין עליו תשובה!
~ואי סלקא דעתך לסטים מזויין גנב הוא, אמאי אין עליו תשובה?!
איכא למפרך: מה לשומר שכר, שכן משלם תשלומי כפל בטוען טענת
לסטים מזויין <אמר ליה: קסבר האי תנא: קרנא בלא שבועה, עדיפא
מכפילא בשבועה

אלימא מסייע ליה: השוכר פרה מחבירו, ונגנבה, ואמר הלה: "הריני
משלם ואיני נשבע", ואחר כך נמצא הגנב, משלם תשלומי כפל לשוכר
~סברוה כרבי יהודה, דאמר: שוכר כנושא שכר דמי - ומדקתני:
ואמר: "הריני משלם ואיני נשבע", מכלל דאי בעי, פטר ליה נפשיה
בשבועה! ~היכי דמי? כגון דקא טעין טענת לסטים מזויין! וקתני:
ואחר כך נמצא הגנב, משלם תשלומי כפל לשוכר - שמע מינה: לסטים
מזויין גנב הוא! <אמרי: מי סברת כר' יהודה, דאמר שוכר כנושא שכר
דמי?! דלמא כר' מאיר סבירא ליה, דאמר: שוכר כשומר חנם דמי?!
<<איבעית אימא: כדמחליף רבה בר אבון ותני: שוכר, כיצד משלם?
ר' מאיר אומר: כשומר שכר. ר' יהודה אומר: כשומר חנם << רבי
זירא אמר: הכא במאי עסקינן? בטוען טענת לסטים מזויין, ונמצא
לסטים שאינו מזויין!

נפלה לגינה ונהנית - משלמת מה שנהנית -- אמר רב: בנחבטה
ואבל אכלה, אפילו מה שנהנית אינה משלמת?! <לימא: רב לטעמיה,
דאמר רב: היה לה שלא תאכל {אמרי: הכי השתא, אימור דאמר רב
התם "היה לה שלא תאכל", היכא דאיתזקא היא, דמצי אמר ליה
מריה דפירי: "לא משלמנא! היה לה שלא תאכל!" - לאזוקי היא
אחריני, דפטירה לשלומי, מי אמר?! <אלא (נח, א) "לא מבעיא"
קאמר - לא מבעיא אכלה, דמשלמת מה שנהנית - אבל נחבטה, אימא:
מבריה ארי מנכסי חבירו הוא, ומה שנהנית נמי לא משלם - קמשמע
לן!

{ואימא: הכי נמי?! <מבריה ארי מנכסי חבירו, מדעתו הוא - האי לאו
מדעתו! <<אי נמי: מבריה ארי מנכסי חבירו, לית ליה פסידא - האי,
אית ליה פסידא!

מחברת בבא קמא - ו

היכי נפל? <רב כהנא אמר: שהוחלקה במימי רגליה ><רבא אמר: שדחפתה חברתה #מאן דאמר שדחפתה חברתה, כל שכן שהוחלקה במימי רגליה - ומאן דאמר שהוחלקה במימי רגליה, אבל דחפתה חברתה, פשעה ומשלמת מה שהזיקה, דאמר ליה: איבעי לך עבורי חדא חדא!

אמר רב כהנא: לא שנו אלא באותה ערוגה, אבל מערוגה לערוגה, משלמת מה שהזיקה

ורבי יוחנן אמר: אפילו מערוגה לערוגה, ואפילו כל היום כולו, עד שתצא ותחזור לדעת #אמר ר' פפא: לא תימא "עד שתצא לדעת ותחזור לדעת", אלא כיון שיצתה לדעת, אף על פי שחזרה שלא לדעת! - מאי טעמא? דאמר ליה: כיון דילפא, כל אימת דמשתמטא, להתם רהטא

ירדה כדרכה והזיקה - משלמת מה שהזיקה -- :בעי רבי ירמיה: ירדה כדרכה, והזיקה במי לידה, מהו? <אליבא דמאן דאמר תחלתו בפשיעה וסופו באונס חייב, לא תיבעי לך - כי תיבעי לך אליבא דמאן דאמר תחלתו בפשיעה וסופו באונס פטור - מאי? מי אמרינן: כיון דתחלתו בפשיעה וסופו באונס, פטור? או דלמא הכא כולה בפשיעה הוא, דכיון דקא חזי דקריבה לה למילד, איבעי ליה לנטורה (נח,ב) ולאסטמורי בגוה? - תיקו!

כיצד משלמת מה שהזיקה? <שמין בית סאה באותה שדה, כמה היתה יפה וכמה היא יפה -- :מנא הני מילי? >אמר רב מתנה: דאמר קרא: (שמות כב) "ובער בשדה אחר" - מלמד ששמין על גב שדה אחר {האי "ובער בשדה אחר" מבעי ליה לאפוקי רשות הרבים! >אם כן לכתוב רחמנא "ובער בשדה חברו"! >>אי נמי: "שדה אחר" - מאי "בשדה אחר"? ששמין על גב שדה אחר {ואימא: כוליה להכי הוא דאתא - לאפוקי רשות הרבים מנלן? >אם כן, לכתביה רחמנא גבי תשלומין: "מיטב שדהו ומיטב כרמו ישלם בשדה אחר" - למה לי דכתביה רחמנא גבי "ובער"? שמע מינה תרתי!

היכי שיימינן? <אמר ר' יוסי בר חנינא: סאה בששים סאין >> ר' ינאי
אמר: תרקב בששים תרקבים << חזקיה אמר: קלח בששים קלחים
{מיתיבי: אכלה קב או קביים, אין אומרים "תשלם דמיהן", אלא
רואין אותה כאילו היא ערוגה קטנה, ומשערים אותה ~מאי? לאו בפני
עצמה?! >לא! - בששים!

תנו רבנן: אין שמין קב, מפני שמשביחו, ולא בית כור, מפני שפוגמו
#מאי קאמר? <אמר ר' פפא: הכי קאמר: אין שמין קב בששים
קבים, מפני שמשביח מזיק, ולא כור בששים כורין, מפני שפוגם
מזיק {מתקיף לה רב הונא בר מנחם: האי "ולא בית כור" - "ולא כור"
מבעי ליה! >אלא אמר רב הונא בר מנחם משמיה דרב אחא בריה דרב
איקא: הכי קתני: אין שמין קב בפני עצמו, מפני שמשביח ניזק, ולא
קב בבית כור, מפני שפוגם ניזק, אלא בששים

ההוא גברא דקץ קשבא מחבריה. אתא לקמיה דריש גלותא. אמר
ליה: "לדידי חזי לי, ותלתא תאלתא בקינא הוו קיימי, והוו שוו מאה
זוזי. זיל, הב ליה תלתין ותלתא ותילתא!" אמר: גבי ריש גלותא,
דדאין דינא דפרסאה, למה לי?! אתא לקמיה דר' נחמן. אמר ליה:
"בששים!" אמר ליה רבא: {אם אמרו בנזקי ממונו, יאמרו בנזקי
גופו?! >אמר ליה אביי לרבא: בנזקי גופו מאי דעתיד?! ;דתניא:
המבכיר כרמו של חבירו סמדר, רואין אותו כמה היתה יפה קודם לכן,
וכמה היא יפה לאחר מכאן - ואילו "בששים", לא קתני?! - אטו גבי
בהמתו נמי, מי לא תניא כי האי גוונא, דתניא: קטמה נטיעה - רבי
יוסי אומר: גוזרי גזירות שבירושלים אומרים: נטיעה בת שנתה, שתי
כסף; בת שתי שנים, ארבעה כסף. אכלה חזיז - רבי יוסי הגלילי
אומר: נידון במשווייר שבו, וחכמים אומרים: רואין אותה, כמה היתה
יפה וכמה היא יפה! (נט, א) אכלה סמדר, רבי יהושע אומר: רואין
אותן כאילו הן ענבים עומדות ליבצר. וחכמים אומרים: רואין כמה
היתה יפה וכמה היא יפה. רבי שמעון בן יהודה אומר משום רבי
שמעון: במה דברים אמורים? בזמן שאכלה לולבי גפנים ויחורי
תאנים! אבל אכלה פגים או בוסר, רואין אותן כאילו ענבים עומדות
ליבצר ~קתני מיהת: וחכמים אומרים: רואין אותן, כמה היתה יפה
וכמה היא יפה - ולא קתני "בששים"! ~אלא מאי אית לך למימר?

מחברת בבא קמא - ו

בששים! - הכי נמי בששים!

אמר **אביי**: ר' יוסי הגלילי ור' ישמעאל אמרו דבר אחד. ר' יוסי הגלילי, הא דאמרן. רבי ישמעאל, דתניא: (שמות כב) "מיטב שדהו ומיטב כרמו ישלם" - מיטב שדהו של ניזק, ומיטב כרמו של ניזק, דברי ר' ישמעאל. ר' עקיבא אומר: לא בא הכתוב אלא לגבות לניזקין מן העידית. וקל וחומר להקדש. ולא תימא כרב אידי בר אבין, דאמר **רב אידי בר אבין**: כגון שאכלה ערוגה בין הערוגות, ולא ידעינן אי כחושה הואי, אי שמינה הואי, דאמר: "קום שלים שמינה במיטב דאיכא השתא" - דהכי לא אמרינן! - מאי טעמא? המוציא מחבירו עליו הראיה! אלא במיטב דלקמיה! ומאי ניהו? כי היאך דסליק!

אמר מר: ר' שמעון בן יהודה אומר משום ר' שמעון: במה דברים אמורים? שאכלה לולבי גפנים ויחורי תאנים - הא סמדר, רואין אותן כאילו ענבים עומדות ליבצר {אימא סיפא: "אכלה פגים או בוסר" - הוא דרואין אותן כאילו ענבים עומדות ליבצר - הא סמדר, רואין אותן כמה היא יפה וכמה היתה יפה! <אמר **רבינא**: כרוך ותני: במה דברים אמורים? בזמן שאכלה לולבי גפנים ויחורי תאנים! אבל אכלה סמדר פגין או בוסר, רואין אותן כאילו ענבים עומדות ליבצר {אי הכי, ר' שמעון בן יהודה היינו רבי יהושע! <איכא בינייהו כחש גופנא - ולא מסיימי. **אביי** אמר: מסיימי ומסיימי! - מאן תנא דחייש לכחש גופנא? ר' שמעון בן יהודה היא, דתניא: ר' שמעון בן יהודה אומר משום ר' שמעון בן מנסיא: אונס אינו משלם את הצער, מפני שסופה להצטער תחת בעלה! <אמר לו: אינו דומה נבעלת ברצון לנבעלת באונס!

אמר **אביי**: הני תנאי ור' שמעון בן יהודה אמרו דבר אחד #רבי שמעון בן יהודה הא דאמרן - "הני תנאי", מאי היא? <דתניא: **רבי יוסי** אומר: נכי חיה. **בן עזאי** אומר: נכי מזונות - מאן דאמר נכי חיה, כל שכן נכי מזונות! ומאן דאמר נכי מזונות - אבל נכי חיה, לא! דאמר ליה: אתתא דידי פקיחא היא, ולא מבעיא חיה

מחברת בבא קמא - ו

רב פפא ורב הונא בריה דרב יהושע עבוד עובדא כוותיה דר' נחמן בששים. לישנא אחרינא: **רב פפא ורב הונא בריה דרב יהושע** שמו דקלא אגב קטינא דארעא #והלכתא כוותיה דרב פפא ורב הונא בריה דרב יהושע בדקלא דארמאה, והלכתא כוותיה דריש גלותא בדקלא פרסאה

אליעזר זעירא (נט,ב) הוה סיים מסאני אוכמי, וקאי בשוקא דנהרדעא. אשכחוהו דבי ריש גלותא, ואמרו ליה: מאי שנא הני מסאני? אמר להו: דקא מאבילנא אירושלים! אמרו ליה: את חשיבת לאיתאבולי אירושלים?! - סבור: יוהרא הוה. אתיוה וחבשוה. אמר להו: גברא רבה אנא! אמרו ליה: מנא ידעינן? אמר להו: או אתון בעו מינאי מילתא או אנא איבעי מינייכו מילתא! אמרו ליה: בעי את! אמר להו: האי מאן דקץ כופרא, מאי משלם? אמרו ליה: משלם דמי כופרא! ;והא הוו תמרי!! אמרו ליה: משלם דמי תמרי! אמר להו: והא לאו תמרי שקל מיניה! אמרו ליה: אימא לן את! אמר להו: בששים! אמרו ליה: מאן אמר כוותיך? אמר להו: הא שמואל חי ובית דינו קיים! שדרו קמיה דשמואל. אמר להו: שפיר קאמר לכו "בששים"! - ושבקוהו

ר' שמעון אומר: אכלה פירות גמורים, משלמת פירות גמורים - אם סאה, סאה; אם סאתים, סאתים -- ;מאי טעמא? <הא דאמר רחמנא: (שמות כב) "וּבַעַר בַּשְּׂדֵה אַחֵר" - מלמד ששמין על גב השדה" - הני מילי מידי דצריך לשדה - הני, כיון דלא צריכי לשדה, בעינייהו בעי שלומי!

אמר **רב הונא בר חייא** אמר **ר' ירמיה בר אבא**: דן רב כר' מאיר, ופסק הלכתא כר' שמעון! - דן רב כר' מאיר, דתניא: כתב לראשון, ולא חתמה לו; לשני, וחתמה לו - אבדה כתובתה, דברי **ר' מאיר**. **רבי יהודה** אומר: יכולה היא שתאמר: "נחת רוח עשיתי לבעלי - אתם, מה לכם עלי?!". ופסק הלכתא כר' שמעון, כי הא דתנן: **ר' שמעון** אומר: אכלה פירות גמורין, משלמת פירות גמורין - אם סאה, סאה; אם סאתים, סאתים

מחברת בבא קמא - ו

משנה: המגדיש בתוך שדה חבירו שלא ברשות, ואכלתן בהמתו של בעל השדה - פטור. ואם הוזקה בהן - בעל הגדיש חייב. ואם הגדיש ברשות - בעל השדה חייב

גמרא: ^לימא: תנן דלא כרב, דאי כרב, האמר: עד שיקבל עליו בעל הבית לשמור! <אמר **רב פפא**: הכא בנטר בי דרי עסקינן, דכיון דאמר ליה "עייל וגדוש", "עייל ואנטר לד" הוא

משנה: השולח את הבערה ביד חרש שוטה וקטן, פטור בדיני אדם וחייב בדיני שמים; שלח ביד פקח, הפקח חייב

אחד הביא את האור ואחד הביא את העצים, המביא את העצים חייב; אחד הביא את העצים ואחד הביא את האור, המביא את האור חייב; בא אחר וליבה, המלבה חייב; ליבתה הרוח, כולן פטורין

גמרא: אמר **ריש לקיש** משמיה **דחזקיה**: לא שנו אלא שמסר לו גחלת וליבה, אבל מסר לו שלהבת, חייב - מאי טעמא? מעשיו קא גרמו לו! **ורבי יוחנן** אמר: אפילו מסר לו שלהבת, פטור - מאי טעמא? צבתא דחרש גרמה לו! ולא מחייב עד שימסור לו גוּזא, (**ס, א**) סלתא, שרגא - דההוא, ודאי מעשה דידיה גרמו

אחד הביא את האור ואחד הביא את העצים, המביא את העצים חייב; אחד הביא את העצים ואחד הביא את האור, המביא את האור חייב; בא אחר וליבה, המלבה חייב -- אמר ר' **נחמן בר יצחק**: מאן דתני "ליבה" לא משתבש, ומאן דתני "ניבה" לא משתבש - מאן דתני "ליבה" לא משתבש, דכתיב: (שמות ג) "בלבת אש"; ומאן דתני "ניבה" לא משתבש, דכתיב: (ישעיהו נז) "בורא ניב שפתים"

ליבתה הרוח, כולן פטורין -- תנו רבנן: ליבה ולבתה הרוח, אם יש בלביו כדי ללבותה, חייב, ואם לאו, פטור {אמאי?! ליהוי כזורה ורוח מסייעתו! <אמר **אביי**: הכא במאי עסקינן? כגון שליבה מצד אחד, ולבתו הרוח מצד אחר <**רבא** אמר: כגון שליבה ברוח מצויה, ולבתו

מחברת בבא קמא - ו

הרוח ברוח שאינה מצויה <<<ר' זירא אמר: כגון דצמרה צמורי
<<<<רב אשי אמר: כי אמרינן זורה ורוח מסייעתו, הני מילי לענין
שבת, דמלאכת מחשבת אסרה תורה - אבל הכא, גרמא בעלמא הוא,
וגרמא בנזקין פטור

משנה: השולח את הבערה, ואכלה עצים או אבנים או עפר, חייב,
שנאמר: (שמות כב) "כי תצא אש ומצאה קוצים ונאכל גדיש או הקמה
או השדה שלם ישלם המבעיר את הבערה"

גמרא: { אמר רבא: למה לי דכתב רחמנא "קוצים", "גדיש", "קמה"
ו"שדה"? <צריכי! דאי כתב רחמנא "קוצים", הוה אמינא: קוצים הוא
דחייב רחמנא, משום דשכיח אש גביהו, ושכיח דפשע, אבל גדיש, דלא
שכיח אש גביהו, ולא שכיח דפשע, אימא: לא! ואי כתב רחמנא
"גדיש", הוה אמינא: גדיש חייב רחמנא, משום דהפסד מרובה הוא,
אבל קוצים, דהפסד מועט, אימא: לא! { "קמה" למה לי?! <מה קמה,
בגלוי - אף כל בגלוי! { ולר' יהודה, דמחייב אנזקי טמון באש, קמה
למה לי?! <לרבות כל בעלי קומה { ורבנן, לרבות כל בעלי קומה מנא
להו?! <נפקא להו מ"או הקמה" %ורבי יהודה: "או" מיבעי ליה לחלק
{ ורבנן: לחלק מנא להו?! <נפקא להו מ"או השדה" %ורבי יהודה:
אידי דכתב רחמנא "או הקמה", כתב "או השדה" { "שדה" למה לי?!
<לאתויי לחכה נירו וסכסכה אבניו { ולכתוב רחמנא "שדה", ולא בעי
הנד?! <צריכא! דאי כתב רחמנא "שדה", הוה אמינא: מה שבשדה,
אין - מידי אחרינא, לא - קמשמע לן!

אמר ר' שמעון בר נחמני אמר ר' יונתן: אין פורענות באה לעולם אלא
בזמן שהרשעים בעולם, ואינה מתחלת אלא מן הצדיקים תחלה,
שנאמר: "כי תצא אש ומצאה קוצים" - אימתי אש יוצאה? בזמן
שקוצים מצוין לה! ואינה מתחלת אלא מן הצדיקים תחלה, שנאמר:
"ונאכל גדיש" - "ואכל גדיש" לא נאמר, אלא "ונאכל גדיש" - שנאכל
גדיש כבר

תאני רב יוסף: מאי דכתיב: (שמות יב) "ואתם לא תצאו איש מפתח

מחברת בבא קמא - ו

ביתו עד בקר"!? <כיון שניתן רשות למשחית, אינו מבחין בין צדיקים לרשעים. ולא עוד, אלא שמתחיל מן הצדיקים תחלה, שנאמר: (יחזקאל כא) "והכרתי ממך צדיק ורשע". בכי **רב יוסף**: כולי האי נמי, לאין דומין! אמר ליה **אביי**: טיבותא הוא לגבייהו, דכתיב: (ישעיהו נז) "כי מפני הרעה נאסף הצדיק"!

אמר **רב יהודה** אמר **רב**: (ס,ב) לעולם יכנס אדם ב"כי טוב", ויצא ב"כי טוב", שנאמר: (שמות יב) "ואתם לא תצאו איש מפתח ביתו עד בקר"

תנו רבנן: דבר בעיר, כנס רגליך, שנאמר: "ואתם לא תצאו איש מפתח ביתו עד בקר", ואומר: (ישעיהו כו) "לך עמי בא בחדריך וסגור דלתיך בעדך", ואומר: (דברים לב) "מחוץ תשכל חרב ומחדרים אימה" - זמאי "ואומר"? <וכי תימא: הני מילי בליליא, אבל ביממא, לא - תא שמע: "לך עמי בא בחדריך וסגור דלתיך"! ~וכי תימא: הני מילי היכא דליכא אימה מגואי, אבל היכא דאיכא אימה מגואי, כי נפיק יתיב ביני אינשי בצוותא בעלמא טפי מעלי - תא שמע: "מחוץ תשכל חרב ומחדרים אימה" - אף על גב דמחדרים אימה, מחוץ תשכל חרב **רבא**, בעידן רתחא הוי סכר כוי, דכתיב: (ירמיהו ט) "כי עלה מות בחלונינו"

תנו רבנן: רעב בעיר, פזר רגליך, שנאמר: (בראשית יב) "ויהי רעב בארץ וירד אברם מצרימה לגור שם", ואומר: (מלכים ב ז) "אם אמרנו נבא העיר והרעב בעיר ומתנו שם"² - זמאי "ואומר"? <וכי תימא: הני מילי היכא דליכא ספק נפשות, אבל היכא דאיכא ספק נפשות, לא - תא שמע: (מלכים ב ז) "לכו ונפלה אל מחנה ארם אם יחיונו נחיה"

תנו רבנן: דבר בעיר, אל יהלך אדם באמצע הדרך, מפני שמלאך המות מהלך באמצע הדרכים. דכיון דיהיבא ליה רשותא, מסגי להדיא; שלום בעיר, אל יהלך בצדי דרכים, דכיון דלית ליה רשותא, מחבי חבוי ומסגי

תנו רבנן: דבר בעיר, אל יכנס אדם יחיד לבית הכנסת, שמלאך המות

2 נלי"ד צריך להיות כל הפסוק גם כאן גם למטה

מחברת בבא קמא - ו

מפקיד שם כליו. והני מילי היכא דלא קרו ביה דרדקי, ולא מצלו ביה עשרה

תנו רבנן: כלבים בוכים, מלאך המות בא לעיר; כלבים משחקים, אליהו הנביא בא לעיר. והני מילי דלית בהו נקבה

יתיב רב אמי ורב אסי קמיה דר' יצחק נפחא. מר אמר ליה: "לימא מר שמעתתא!" ומר אמר ליה: "לימא מר אגדתא!" פתח למימר אגדתא, ולא שביק מר. פתח למימר שמעתתא, ולא שביק מר. אמר להם: אמשול לכם משל, למה הדבר דומה: לאדם שיש לו שתי נשים, אחת ילדה ואחת זקינה. ילדה מלקטת לו לבנות, זקינה מלקטת לו שחורות. נמצא קרח מכאן ומכאן! אמר להן: אי הכי, אימא לכו מלתא דשויא לתרויכו: (שמות כב) "כי תצא אש ומצאה קוצים" - תצא מעצמה; "שלם ישלם המבעיר את הבערה" - אמר הקב"ה: עלי לשלם את הבערה שהבערתי! אני הציתי אש בציון, שנאמר: (איכה ד) "ויצת אש בציון ותאכל יסודותיה", ואני עתיד לבנותה באש, שנאמר: (זכריה ב) "ואני אהיה לה חומת אש סביב ולכבוד אהיה בתוכה" - שמעתתא: פתח הכתוב בנוזקי ממונו, וסיים בנוזקי גופו - לומר לך: אשו משום חציו

(שמואל ב כג: טו, טז) "ויתאוה דוד ויאמר מי ישקני מים מבור בית לחם אשר בשער ויבקעו שלשת הגבורים במחנה פלשתים וישאבו מים מבור בית לחם אשר בשער וישאו ויבאו אל דוד ולא אבה לשתותם ויסך אתם לה" - ;מאי קא מיבעיא ליה? <אמר רבא אמר ר' נחמן: טמון באש קמיבעיא ליה, אי כר' יהודה, אי כרבנן. ופשטו ליה מאי דפשטו ליה <<רב הונא אמר: גדישים דשעורים דישראל הוו, דהוו מטמרי פלשתים בהו, וקא מיבעיא ליה: מהו להציל עצמו בממון חבירו? שלחו ליה: אסור להציל עצמו בממון חבירו! אבל אתה מלך אתה, ומלך פורץ לעשות לו דרך, ואין מוחין בידו! <<ורבנן, ואיתימא רבה בר מרי אמרו: גדישים דשעורין דישראל הוו, וגדישין דעדשים דפלשתים, וקא מיבעיא להו: מהו ליטול גדישין של שעורין דישראל ליתן לפני בהמתו, על מנת לשלם גדישין של עדשים דפלשתים? שלחו ליה: (יחזקאל לג) "חבול ישיב רשע גזילה ישלם" -

מחברת בבא קמא - ו

אף על פי שגזילה משלם, רשע הוא! אבל אתה מלך אתה, ומלך פורץ לעשות לו דרך, ואין מוחין בידו! { בשלמא למאן דאמר לאחלופי - היינו דכתיב חד קרא: (שמואל ב כג) "ותהי שם חלקת השדה מלאה עדשים", וכתיב חד קרא: (דברי הימים א יא) "ותהי חלקת השדה מלאה שעורים" - אלא למאן דאמר למקלי, מאי איבעיא להו להני תרי קראי?! <אמר לך: דהו נמי גדישים דעדשים דישראל, דהו מיטמרו בהו פלשתים { בשלמא למאן דאמר למקלי - היינו דכתיב: (שמואל ב כג) "ויתיצב בתוך החלקה ויצילה" - אלא למאן דאמר לאחלופי, מאי "ויצילה"?! <דלא שבק להו לאחלופי! { בשלמא הני תרתי - היינו דכתיב תרי קראי - (סא,א) אלא למאן דאמר טמון באש קמיבעיא ליה, מאי איבעי ליה קראי?! <אמר לך: טמון וחדא מהנך קמיבעיא ליה! { בשלמא למאן דאמר הני תרתי - היינו דכתיב: (דברי הימים א יא) "ולא אבה דוד לשתותם" - אמר: כיון דאיכא איסורא, לא ניחא לי! - אלא למאן דאמר טמון באש קא מבעיא ליה - מכדי גמרא הוא דשלחו ליה, מאי "לא אבה דוד לשתותם"?! <דלא אמרינהו משמייהו! אמר: כך מקובלני מבית דינו של שמואל הרמתי: כל המוסר עצמו למות על דברי תורה, אין אומרים דבר הלכה משמו (שמואל ב כג) "ויסך אותם לה" - { בשלמא למאן דאמר הני תרתי - משום דעבד לשם שמים - אלא למאן דאמר טמון באש, מאי "ויסך אותם לה"?! <דאמרינהו משמא דגמרא

משנה: עברה גדר שהוא גבוה ארבע אמות, או דרך הרבים, או נהר - פטור

גמרא: { והתניא: עברה גדר שהוא גבוה ארבע אמות - חייב! <אמר רב **פפא:** תנא דידן קא חשיב מלמעלה למטה - שש אמות פטור, חמש אמות פטור, עד ארבע אמות פטור - תנא ברא מלמטה למעלה קא חשיב - שתי אמות חייב, שלש אמות חייב, עד ארבע אמות חייב

אמר **רבא:** ארבע אמות שאמרו דפטור, אפילו בשדה קוצים! אמר **רב פפא:** ומשפת קוצים ולמעלה, ארבע אמות

אמר **רב:** לא שנו אלא בקולחת, אבל בנכפפת, אפילו עד מאה אמה חייב. **ושמואל** אמר: מתניתין בנכפפת, אבל בקולחת, אפילו כל שהוא

פטור

תניא כוותיה דרב: במה דברים אמורים? בקולחת! אבל בנכפפת, ועצים מצויין לה, אפילו עד מאה מיל חייב. עברה נהר או שלולית שהם רחבים שמונה אמות, פטור

דרך הרבים -- :מאן תנא? אמר **רבא**: ר' אליעזר היא, דתנן: **רבי אליעזר** אומר: שש עשרה אמות, כדרך רשות הרבים פטור³

או נהר -- **רב** אמר: נהר ממש, ו**שמואל** אמר: אריתא דדלאי - מאן דאמר נהר ממש - אף על גב דליכא מיא. ומאן דאמר אריתא דדלאי - אי אית ביה מיא, אין - אבל לית ביה מיא, לא תנן התם: ואלו מפסיקין לפאה: הנחל, והשלולית, ודרך היחיד, ודרך הרבים - :מאי שלולית? <אמר **רב יהודה** אמר **שמואל**: מקום שמי גשמים שוללין שם. **רב ביבי** אמר ר' **יוחנן**: אמת המים שמחלקת שלל לאגפיה - מאן דאמר מקום שמי גשמים שוללין שם, כל שכן אמת המים; ומאן דאמר אמת המים - אבל מקום שמי גשמים שוללין שם לא מפסקי, דהנהו (**סא,ב**) "באגני דארעא" מקרו

משנה: :המדליק בתוך שלו, עד כמה תעבור הדליקה? **רבי אלעזר בן עזריה** אומר: רואין אותו כאילו הוא באמצע בית כור. ר' **אליעזר** אומר: שש עשרה אמות, כדרך רשות הרבים. **רבי עקיבא** אומר: חמשים אמה. ר' **שמעון** אומר: (שמות כב) "שלם ישלם המבעיר את הבערה" - הכל לפי הדליקה

גמרא: {ולית ליה לר' שמעון שיעורא בדליקה?! והתנן: לא יעמיד אדם תנור בתוך הבית, אלא אם כן יש על גבו גובה ארבע אמות. היה מעמידו בעלייה, עד שיהא תחתיו מעזיבה שלשה טפחים. ובכירה, טפח. ואם הזיק, משלם מה שהזיק. ר' **שמעון** אומר: לא נאמרו שיעורין הללו אלא שאם הזיק, פטור מלשלם <אמר **רב נחמן** אמר **רבה בר אבונה**: הכל לפי גובה הדליקה

3 יש שאין גורסים "פטור"

אמר רב יוסף אמר רב יהודה אמר שמואל: הלכה כר' שמעון. וכן אמר רב נחמן אמר שמואל: הלכה כר' שמעון

משנה: המדליק את הגדיש, והיו בו כלים, ודלקו - ר' יהודה אומר: משלם מה שבתוכו. **וחכמים** אומרים: אינו משלם אלא גדיש של חטין או של שעורין. היה גדי כפות לו, ועבד סמוך לו, ונשרף עמו - חייב; עבד כפות לו, וגדי סמוך לו, ונשרף עמו - פטור. ומודים חכמים לר' יהודה במדליק את הבירה, שהוא משלם כל מה שבתוכה, שכן דרך בני אדם להניח בבתים

גמרא: אמר רב כהנא: מחלוקת במדליק בתוך שלו, והלכה ואכלה בתוך של חבירו, דר' יהודה מחייב אנוקי טמון באש, ורבנן פטרי. אבל במדליק בתוך של חבירו, דברי הכל: משלם כל מה שבתוכו {אמר ליה **רבא:** אי הכי, אדתני סיפא "מודים חכמים לר' יהודה במדליק את הבירה, שמשלם כל מה שבתוכה, שכן דרך בני אדם להניח בבתים", לפלוג וליתני בדידה: "במה דברים אמורים? במדליק בתוך שלו, והלכה ואכלה בתוך של חבירו - אבל מדליק בתוך של חבירו, דברי הכל: משלם כל מה שהיה בתוכו" ~אלא אמר **רבא:** בתרתי פליגי - פליגי במדליק בתוך שלו והלכה ואכלה בתוך של חבירו, דר' יהודה מחייב אטמון באש, ורבנן סברי: לא מחייב. ופליגי נמי במדליק בשל חבירו, דר' יהודה סבר: משלם כל מה שבתוכו, ואפילו ארנקי, ורבנן סברי: כלים שדרכן להטמין בגדיש, כגון מוריגין וכלי בקר, הוא דמשלם - כלים שאין דרכן להטמין בגדיש, לא משלם

תנו רבנן: המדליק את הגדיש, והיו בו כלים, ודלקו - ר' יהודה אומר: משלם כל מה שהיה בתוכו. **וחכמים** אומרים: אינו משלם אלא גדיש של חטין או גדיש של שעורין. ורואין מקום כלים כאילו הוא מלא תבואה. (**סב,א**) במה דברים אמורים? במדליק בתוך שלו, והלכה ודלקה בתוך של חבירו - אבל מדליק בתוך של חבירו, דברי הכל" משלם כל מה שהיה בתוכו. ומודה ר' יהודה לחכמים במשאל מקום לחבירו להגדיש גדיש, והגדיש והטמין, שאין משלם אלא דמי גדיש בלבד; להגדיש חטין והגדיש שעורין; שעורין והגדיש חטין; חטין וחיפן בשעורין; שעורין וחיפן בחטים, שאינו משלם אלא דמי שעורין

בלבד

אמר **רבא**: הנותן דינר זהב לאשה, ואמר לה: "הזהרי בו! של כסף הוא!" - הזיקתו, משלמת דינר זהב, משום דאמר לה: "מאי הוה ליך גביה דאזקתיה?"!; פשעה בו, משלמת של כסף, דאמרה ליה: "נטירותא דכספא קבילי עלי - נטירותא דדהבא לא קבילי עלי!"

אמר ליה **רב מרדכי לרב אשי**: אתון בדרבא מתניתו לה - אנן ממתניתא פשיטא לן: חטין וחיפן בשעורין; שעורין וחיפן בחטין - אינו משלם אלא דמי שעורין בלבד - אלמא אמר ליה: "נטירותא דשערי קבילי עלי!" - הכא נמי, אמרה ליה: "נטירותא דדהבא לא קבילי עלי!"

אמר **רב**: שמעית מילתא לר' יהודה, ולא ידענא מאי היא! אמר **שמואל**: וולא ידע אבא מאי שמיע ליה לר' יהודה דמחייב על נזקי טמון באש?! - עשו תקנת נגזל באשו!

יבעי **אמימר**: עשו תקנת נגזל במסור או לא? - אליבא דמאן דאמר לא דיינינן דינא דגרמי, לא תבעי לך, דמסירות נמי לא דיינינן. אלא כי תבעי לך, אליבא דמאן דאמר דיינינן דינא דגרמי - עשו תקנת נגזל במסור, דמשתבע ושקיל, או לא? - תיקו

ההוא גברא דבטש בכספתא דחבריה. שדייה בנהרא. אתא מריה ואמר: הכי והכי הוה לי בגוה! יתיב **רב אשי** וקא מעיין ביה: זכי האי גוונא, מאי? אמר ליה **רבינא לרב אחא בריה דרבא**, ואמרי לה: **רב אחא בריה דרבא לרב אשי**: לאו היינו מתניתין?! דתנן: ומודים חכמים לר' יהודה, במדליק את הבירה, שמשלם כל מה שבתוכו, שכן דרך בני אדם להניח בבתים. אמר ליה: אי דקא טעין זוזי, הכא נמי! - הכא במאי עסקינן?⁵ דקא טעין מרגניתא - מאי? מי מנחי אינשי מרגניתא בכספתא או לא? - תיקו

י אמר ליה **רב יימר לרב אשי**: טעין כסא דכספא בבירה, מאי? אמר ליה: חזינא - אי איניש אמיד הוא, דאית ליה כסא דכספא. אי נמי, איניש מהימנא הוא, דמפקדי אינשי גביה - משתבע ושקיל - ואי לא, לאו כל כמיניה!

י אמר ליה **רב אדא בריה דרב אויא לרב אשי**: מה בין גזלן לחמסן?

5 רש"ל מחק "במאי עסקינן?"

מתברת בבא קמא - ו

<אמר ליה: חמסן יהיב דמי - גזלן לא יהיב דמי! {אמר ליה: אי יהיב דמי, "חמסן" קרית ליה?! והאמר **רב הונא**: תלוה וזבין, זביניה זביני!
<לא קשיא - הא דאמר "רוצה אני", הא דלא אמר "רוצה אני"

(סב,ב) משנה: גץ שיצא מתחת הפטיש והזיק, חייב. גמל שהיה טעון פשתן, ועבר ברשות הרבים, ונכנס פשתנו לתוך החנות, ודלקו בנרו של חנוני, והדליק את הבירה - בעל גמל חייב; הניח חנוני נרו מבחוץ - החנוני חייב. **רבי יהודה** אומר: בנר חנוכה פטור

גמרא: אמר **רבינא** משמיה **דרבא**: שמע מינה מדרבי יהודה: נר חנוכה, מצוה להניחה בתוך עשרה. דאי סלקא דעתך למעלה מעשרה, אמאי אמר ר' יהודה נר חנוכה פטור?! - לימא ליה: הוה ליה לאנוחה למעלה מגמל ורוכבו! - אלא לאו שמה מינה: מצוה להניחה בתוך עשרה!
<אמרי: לא! לעולם אימא לך: אפילו למעלה מעשרה! - מאי אמרת?
"אבעי לך לאנוחה למעלה מגמל ורוכבו!" - כיון דבמצוה קא עסיק,
כולי האי לא אטרחיה רבנן

אמר **רב כהנא**: **דרש רב נתן בר מניומי** משמיה **דרבי תנחום**: נר חנוכה שהניחה למעלה מעשרים אמה, פסולה, כסוכה וכמבוי